

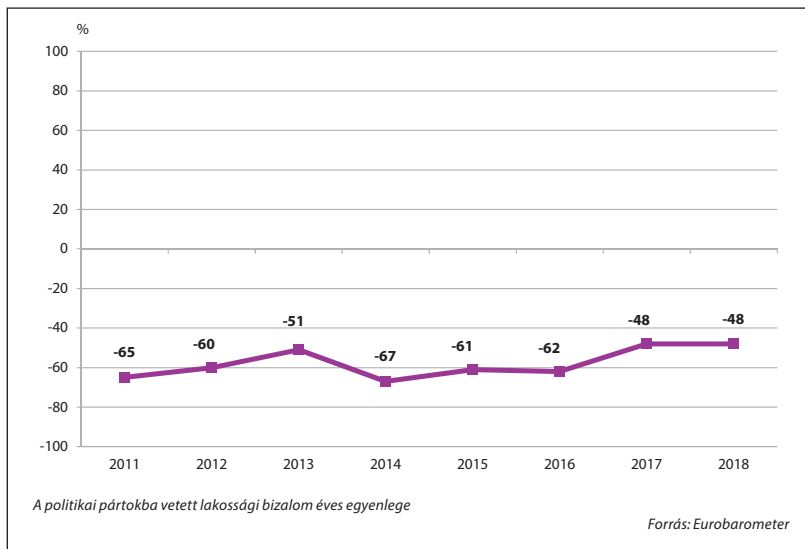
D.1.4. Bizalom a pártokban

Az indikátor az Eurobarometer standard, reprezentatív kérdőíves vizsgálatának eredményét mutatja be, amely rendszeresen, évről évre készül az Európai Unió 28 tagállamában a 15 évnél idősebb lakosság körében, ezer fő megkérdezésével. A jelen indikátor tehát idősorosán és nemzetközi összehasonlításban is rendelkezésre áll, ezért a hatásterületi vizsgálat Magyarország eredményei mellett a visegrádi országok (Szlovákia, Csehország és Lengyelország) eredményeit is figyelembe vehette.

A mérés során az Eurobarometer az állam több intézményével, intézményrendszerével, így többek között a kormánnyal, a parlamenttel, a közigazgatással, az Európai Unióval, de az írott sajtóval, az internettel és az online közösségi hálózatokkal kapcsolatban is felteszi azt a kérdést, hogy a válaszadó mennyire bízik az adott intézményben. A közvéleménykutatás során feltett, témánk szempontjából vizsgált kérdés magyar fordítása így hangzik: „Szeretném megkérdezni, hogy Ön mennyire bízik egyes intézményekben. Kérem, mondja meg, hogy inkább bízik vagy inkább nem bízik a következő intézményekben – politikai pártokban?” (QA8.6 kérdés, Standard Eurobarometer 88, Autumn 2017).

A pártokba vetett bizalom fontos aspektusa a *Politikai verseny* dimenzióinak, mivel ez egyfajta minőségi mérceül szolgálhat a politikai verseny főszereplőit, a pártok számára. A pártok közvetítő szerepet játszanak a társadalom és az állam között, kivetítik az állampolgárok érdekeit és igényeit, lehetőséget adnak és motiválnak a közéletben való részvételre, mindemellett a politikai tisztségviselők kiválasztásának és pozícióba juttatásának legfontosabb csatornáját képezik.

Napjaink modern demokráciája – amely a legmagasabb szinten a nép által választott parlamentben ölt testet – egyértelműen pártalapú rendszer, amely a demokratikus társadalmi akaratot és magát a társadalmat annak politikai törésvonalai alapján képezi le. Mindezt a pártokba mint a társadalom politikai alrendszerének legfőbb zászlóhordozóiba vetett választópolgári bizalom megkerülhe-

tetlen eleme témánknak. A pártok esetleges helytelen, diszfunkcionális működése és az ezzel összefüggésben bekövetkező választói bizalomvesztés alapjaiban ássa, áthatja alá az állam demokratikus működését, ezáltal magát a politikai versenyt is, amely napjaink demokráciájának alapmotívuma.

A mérés során alkalmazott egyenlegmutató a pozitív és negatív válaszok különbségét fejezi ki. A negatív értékek azt jelentik, hogy többségben vannak a negatív előjelű válaszok, a nullától való távolság pedig ennek mértékét fejezi ki. A mérések eredményeit vizsgálva megállapítható, hogy Magyarországon 2011-től 2013-ig erőteljesen javuló tendenciát figyelhetünk meg, a pártokba vetett bizalom összesen 14 százalékpontot nöött. Ezután 2013–2014 között egy nagyobb, 16 százalékpontos visszaesés látszik, amelyet lassú emelkedés követett 2015-ig. A 2016-os kismértékű, 1 százalékpontos visszaesés után 2017-ben újra jelentős javulás érzékelhető. Mindezek alapján 2011-től az alaptendenciát figyelembe véve és a tavalyi adatokhoz képest is nöött a pártokba vetett bizalom, amelyet 2018-ban stagnálás követett. Összegezve tehát kijelenthetjük, hogy az elmúlt években javulás figyelhető meg. A visegrádi államokat figyelembe véve, nemzetközi összehasonlításban megállapítható, hogy hazánkban a pártokba vetett bizalom a legnagyobb a térség államai közül.

Magyarországon nőtt a pártokba vetett bizalom. Nemzetközi, regionális összehasonlításban a többi V4-állam helyzete lényegesen rosszabb képet mutat.